Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (първи състав)

18 октомври 2012 година*

„Неизпълнение на задължения от държава членка — Замърсяване и увреждане — Пречистване на градските отпадъчни води — Директива 91/271/ЕИО — Членове 3, 4 и 10 — Точки А и Б от приложение I“

По дело C-301/10

с предмет иск за установяване на неизпълнение на задължения, предявен на основание член 258 ДФЕС на 16 юни 2010 г.,

Европейската комисия, за която се явяват г-жа S. Pardo Quintillán, г-жа A.-A. Gilly и г-жа A. Demeneix, в качеството на представители,

ищец,

срещу

Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия, за което се явява г-н L. Seeboruth, в качеството на представител, подпомаган от г-н D. Anderson, QC, г-жа S. Ford и г-н B. McGurk, barristers,

ответник,

СЪДЪТ (първи състав),

състоящ се от: г-н A. Tizzano, изпълняващ функцията на председател на първи състав, г-н A. Borg Barthet (докладчик), г-н M. Ilešič, г-н J.-J. Kasel и г-жа M. Berger, съдии,

генерален адвокат: г-н P. Mengozzi,

секретар: г-жа K. Sztranc-Sławiczek, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 10 ноември 2011 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 26 януари 2012 г.,

постанови настоящото

* Език на производството: английски.

Решение

1 С иска си Европейската комисия иска от Съда да установи, че като не е осигурило, от една страна, създаването на подходящи канализационни системи съгласно член 3, параграфи 1 и 2 и точка А от приложение I към Директива 91/271/ЕИО на Съвета от 21 май 1991 година за пречистването на градските отпадъчни води (ОВ L 135, стр. 40; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 2, стр. 43) в Whitburn, както и в рамките на канализационните системи на Beckton и Crossness в Лондон и от друга страна, като не е осигурило подходящо пречистване на отпадъчните води от пречиствателните станции за отпадъчни води на Beckton, Crossness и Mogden в Лондон съгласно член 4, параграфи 1 и 3, член 10 и точка Б от приложение I към Директива 91/271, Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия не е изпълнило задълженията си съгласно тези разпоредби.

Правна уредба

2 Съгласно член 1 от Директива 91/271, тя се отнася за събирането, пречистването и заустването на отпадъчни води, както и пречистването и заустването на отпадъчни води, произхождащи от някои промишлени отрасли. Тя има за цел опазване на околната среда от вредните последици, причинени от заустването на отпадъчни води.

3 Член 2 от Директива 91/271 гласи:

„По смисъла на настоящата директива:

1) „градски отпадъчни води“ са битовите отпадъчни води или смес от битови отпадъчни води и промишлени отпадъчни води и/или дъждовни води;

[…]

5) „канализационна система“ е система от канали, която събира и отвежда градските отпадъчни води;

6) „еквивалент жители (ЕЖ)“ са биоразградими органични вещества, за които биохимичната потребност от кислород за пет дни (БПК5) е 60 грама дневно;

[…]“.

4 Член 3 от Директива 91/271 гласи:

„1. Държавите членки следят за това, всички агломерации да бъдат съоръжени с канализационни системи за градски отпадъчни води:

— най-късно до 31 декември 2000 г. за тези, чийто еквивалент жители (ЕЖ) е над 15 000

[…]

2. Канализационните системи, описани в параграф 1, трябва да отговарят на изискванията на приложение I, точка А. […]“.

5 Съгласно член 4 от тази директива:

„1. Държавите членки следят за това градските отпадъчни води, които влизат в канализационните системи, преди заустването им да бъдат подложени на вторично пречистване или на друга равностойна обработка при следните условия и ред:

— най-късно до 31 декември 2000 г. за всички зауствания, произлизащи от агломерации с ЕЖ над 15 000,

[…]

3. Заустванията от пречиствателните станции за градски отпадъчни води, посочени в параграфи 1 и 2, отговарят на изискванията на приложение I, точка Б. […]

4. Притокът, изразен в ЕЖ, се изчислява на базата на максималното средно седмично количество органични вещества, постъпващо в пречиствателната станция през годината, с изключение на необичайните ситуации, като предизвиканите от силни дъждове“.

6 Член 10 от Директива 91/271 предвижда:

„Държавите членки следят за това пречиствателните станции за градски отпадъчни води, изградени за спазване на изискванията на членове 4, 5, 6 и 7, да се проектират, изграждат, експлоатират и поддържат по начин, осигуряващ достатъчна производителност при всички нормални климатични условия на мястото, където са разположени. При проектирането на тези инсталации следва да се държи сметка за сезонните колебания на притока органични вещества“.

7 Приложение I към Директива 91/271, озаглавено „Изисквания за градските отпадъчни води“, предвижда в точка А, озаглавена „Канализационни системи“:

„Канализационните системи съблюдават изискванията относно пречистване на отпадъчните води.

Проектирането, изграждането и поддръжката на канализационните системи се извършва на базата на най-напредналите технически знания, без да водят до прекомерни разходи, по-специално що се отнася до:

— обема и характеристиките на градските отпадъчни води,

— предотвратяване на течовете,

— ограничаване на замърсяването на водите в приемниците вследствие на прекомерното количество органични вещества от поройни дъждове“.

8 Бележка под линия 1 от приложение I, точка А от Директива 91/271, отнасяща се до заглавието „Канализационни системи“, има следното съдържание:

„Предвид факта, че практически е невъзможно да бъдат изградени канализационни системи и пречиствателни станции, позволяващи обработката на всички отпадъчни води при ситуации като изключително силни валежи, държавите членки взимат решения за мерките по ограничаване на замърсяването в резултат на прекомерно количество органични вещества от поройни дъждове. Тези мерки могат да се основават на степента на разреждане или на капацитета спрямо дебита през сухи периоди или да посочват приемлив брой прекомерно количество органични вещества за всяка година“.

9 Точка Б от приложение I към Директива 91/271, озаглавена „Заустявания, произхождащи от пречиствателните станции за градски отпадъчни води, във водите в приемниците“, определя изискванията, на които трябва да отговарят заустванията на пречиствателните станции за градски отпадъчни води, които се изливат във водите в приемниците. Бележката под линия от приложение I, точка А от тази директива, цитирана в предходната точка, е възпроизведена в точка Б от приложение I към посочената директива.

Процедура, предхождаща съдебното производство

10 Комисията е сезирана с жалба относно помпена станция Whitburn Steel, както и с други жалби относно прекомерното количество органични вещества от поройни дъждове в други части на Обединеното кралство.

11 На 3 април 2003 г. Комисията изпраща официално уведомително писмо на Обединеното кралство, в което посочва, че в помпена станция Whitburn Steel не са спазени задълженията във връзка с канализационните системи за градски отпадъчни води, наложени от член 3, параграфи 1 и 2, както и от точка А от приложение I към Директива 91/271.

12 В отговора си от 3 юни 2003 г. Обединеното кралство изтъква, че във въпросната агломерация са спазени задълженията във връзка с канализационните системи, посочени в член 3 от Директива 91/271. Същевременно то признава, че след допълнително извършени проучвания на канализационната система в сектора е установена необходимост от подобрение на транзитния дебит на тази система. Освен това Обединеното кралство обяснява, че условията за разрешаване на заустявания, наложени на водоснабдителната компания за експлоатацията на помпената станция за отпадъчни води Whitburn Steel, са били изменени, което следователно е трябвало да намали броя на заустванията. Тези подобрения е трябвало да приключат най-късно на 31 март 2004 г.

13 На 21 март 2005 г. Комисията изпраща второ официално уведомително писмо на Обединеното кралство, в което посочва, че канализационните системи и системите за пречистване на градски отпадъчни води в сектора на Лондон не спазват задълженията във връзка със събирането и пречистването на градските отпадъчни води, наложени от член 3, параграф 1, член 4, параграфи 1 и 3, член 10, както и точки А и Б от приложение I към Директива 91/271. Комисията уточнява, че в Темза са заустени непречистени отпадъчни води, дори в условията на умерени валежи, и че не е предвидена никаква непосредствена мярка за решаване на този проблем, който следователно ще продължи и дори ще се влоши.

14 В отговора си от 20 май 2005 г. Обединеното кралство обяснява, че канализационната система за отпадъчните води в Лондон е смесена система, която събира и пренася както битовите и промишлените отпадъчни води, така и дъждовните води от басейн с площ 557 km^2, за да ги подложи на вторично пречистване в пречиствателните станции на Beckton, Mogden, Crossness, Long Reach и Riverside преди заустването им в Темза. Същевременно то признава проблемите, свързани с обема, притока на органични вещества и честотата на заустванията при влажно време, произтичащи от прекомерното количество органични вещества, като обявява решението си да реализира Thames Tideway Strategic Study (наричано по-нататък „TTSS“) с цел да оцени въздействието на тези заустявания върху околната среда.

15 Колкото до задълженията си да гарантира адекватно пречистване на градските отпадъчни води, Обединеното кралство декларира, че макар че подобрения ще се извършат възможно най-скоро, пречиствателните станции, обслужващи агломерацията на Лондон, от 31 декември 2000 г. са в съответствие с предписанията на Директива 91/271. Освен това Обединеното кралство обяснява, че направените през месец август 2004 г. заустявания са последица от изключително силни валежи.

16 Тъй като предоставените от органите на Обединеното кралство отговори не я удовлетворяват, на 10 април 2006 г. Комисията предава на тази държава членка мотивирано становище, като посочва, че според нея тя не е изпълнила задълженията си по член 3, параграфи 1 и 2, и по точка A от приложение I към Директива 91/271 по отношение на Whitburn и задълженията си по член 3, параграф 1, по член 4, параграфи 1 и 3, по член 10, както и по точки A и Б от приложение I към Директива 91/271 по отношение на девет пречиствателни станции, обслужващи сектора на широката зона на Лондон.

17 В отговор на посоченото мотивирано становище Обединеното кралство с писмо от 15 юни 2006 г. изтъква, че канализационната система в нейната цялост и пречиствателните станции, обслужващи Whitburn и градската агломерация на Sunderland, са в съответствие с Директива 91/271.

18 Вследствие на среща, проведена 6 юли 2007 г. между представителите на Комисията и тези на Обединеното кралство, последното внася пояснения по този въпрос с писмо от 23 октомври 2007 г.

19 Що се отнася до положението в Лондон, Обединеното кралство отговаря, че макар да са необходими някои подобрения в пречиствателните станции на Beckton, Crossness и Mogden, това не означава, че тези станции са в нарушение на Директива 91/271. Като се съгласява на тези подобрения, Обединеното кралство просто показва желанието си да предостави по-високо равнище на опазване на околната среда.

20 На среща от 26 януари 2007 г. представителите на Комисията и на Обединеното кралство обсъждат две възможности за Лондон, предложени в доклада TTSS, и Обединеното кралство решава да избере единичния тунел с дължина около 30 km по течението на Темза и отделния тунел за нейния приток, Lee. Целият проект е трябвало да бъде завършен преди 2020 г.

21 След две допълнителни писма от 29 юни 2007 г. и от 4 февруари 2008 г., изпратени от Обединеното кралство, Комисията, тъй като все още не е удовлетворена от дадените от тази държава отговори, с писмо от 1 декември 2008 г. издава допълнително мотивирано становище, с което уточнява тълкуването си на Директива 91/271, що се отнася до задълженията на държавите членки да контролират заустванията на градски отпадъчни води чрез дъждопреливници. Тя потвърждава и опасенията си относно неадекватността на канализационната система, изградена в околностите на Whitburn, на канализационните системи на Beckton и Crossness, както и на пречиствателните станции на Mogden, Beckton и Crossness.

22 Същевременно Комисията решава да не продължава започнатото производство по отношение на канализационните системи и пречиствателните станции на Beddington, Esher, Crawley, Deephams, Hogsmill, Long Reach и Riverside. Следователно Комисията приканва Обединеното кралство да вземе необходимите мерки, за да се съобрази с това допълнително становище в срок от два месеца, считано от неговото получаване.

23 По-късно между Комисията и Обединеното кралство отново е проведена размяна на кореспонденция и срещи, без обаче да се постигне решение.

24 Тъй като продължава да не е удовлетворена от отговора на Обединеното кралство, Комисията решава да предяви настоящия иск.

По иска

Доводи на страните

25 Основните въпроси, по които има несъгласие между Комисията и Обединеното кралство, се отнасят до тълкуването на Директива 91/271.

26 Според Комисията държавите членки трябва да следят системата за събиране да се проектира и изгражда така, че да могат да се събират всички градски отпадъчни води, произвеждани в населеното място, което обслужва, и да следят за пренасянето им с оглед на тяхното пречистване. Следователно капацитетът на канализационната система трябва да бъде в състояние да отчита естествените климатични условия (сухо време, влажно време и дори бури), както и сезонните изменения, като например население, което не пребивава постоянно, туристи и сезонни икономически дейности.

27 Тя счита, че „прекомерното количество органични вещества от поройни дъждове“, което се споменава в точка A от приложение I към Директива 91/271, е неделима част от канализационните системи и от пречиствателните станции за градски отпадъчни води. Тази директива трябва да се тълкува в смисъл, че предвижда абсолютното задължение да се избягват заустванията на дъждопреливници, освен при изключителни обстоятелства. Всъщност тези съображения се илюстрирали от бележка под линия 1 от приложение I, точка A от Директива 91/271, която гласи, че практически е невъзможно да бъдат събрани и пречистени всички отпадъчни води „при ситуации като изключително силни валежи“.

28 Комисията изтъква фактори като честотата и обема на изливанията, за да покаже, че е налице неизпълнение на Директива 91/271. Така, обратно на изразената от Обединеното кралство загриженост, тя не предлага стриктно правило за 20 заустване, а подчертава, че колкото повече се излива през един дъждопреливник, по-конкретно през периодите, за които са характерни само умерени валежи, толкова по-вероятно е този дъждопреливник да функционира в несъответствие с Директива 91/271.

29 Комисията и Обединеното кралство не са съгласни помежду си и относно обхвата, който следва да има понятието „най-напреднали технически знания, без да водят до прекомерни разходи“ (наричано по-нататък „BTKNEEC“, което е акронимът на английския израз „best technical knowledge not entailing excessive costs“), предвиден в точка A от приложение I към Директива 91/271.

30 Комисията твърди, че това понятие трябва да се чете в контекста на Директива 91/271, на нейната цел и предмет, а именно опазването на околната среда от вредните последици, причинени от заустването на отпадъчните води.

31 Тя смята, че понятието за BTKNEEC позволява на държавите членки да избират между няколко решения, които едновременно насърчават спазването на разпоредбите и на целта на Директива 91/271, като изграждане на нови инфраструктури за натрупване, разрастване на вече съществуващите или пък отклоняване на дъждовните води, преди да успеят да проникнат в канализационните системи.

32 Според Обединеното кралство Директива 91/271 трябва да се тълкува в смисъл, че оставя на държавите членки грижата да определят по какъв начин следва да събират и пречистват градските отпадъчни води, за да се осъществи целта на тази директива, която е да се опазва околната среда от вредните последици, причинени от заустването на отпадъчните води.

33 Обединеното кралство смята, че тълкуването на Директива 91/271 трябва да се извършва, като се препраща в частност към това какви последици, свързани с околната среда, имат заустванията за водите в приемниците.

34 Що се отнася до понятието „изключително силни валежи“, Обединеното кралство смята, че фактът, че в бележка под линия 1 от приложение I, точка A от Директива 91/271 се признава изрично, че няма да е възможно да се избягват заустванията при особени обстоятелства, в частност при изключително силни валежи, не налага абсолютното задължение да се избягват заустванията при други обстоятелства. То преценява, че въпросът дали заустванията са подходящи при други обстоятелства, трябва да се определи посредством прилагане на понятието „BTKNEEC“ и чрез преценка на въздействието за околната среда на заустванията за водите в приемниците.

35 Според тази държава членка Директива 91/271 не предвижда нищо относно обстоятелствата или честотата, с която могат да се извършват зауствания във води в приемниците. За да се оцени дали канализационни системи или пречиствателни станции са в съответствие с Директива 91/271, трябва да се направи подробна оценка на производителността на канализационната система или на съответната пречиствателна станция, като се разгледат въздействието за околната среда на заустванията за водите в приемниците.

36 Понятието „достатъчна производителност“, предвидено в член 10 от Директива 91/271, също трябва да се преценява в светлината на целта за опазване на околната среда, предвидена в член 1 от директивата, и следователно в зависимост от въздействието върху водите в приемниците.

37 Въпреки че използваният от Обединеното кралство метод да се изчисли какво представлява едно заустване, не е оспорен от Комисията, това не решава според тази държава членка проблема, свързан с факта, че определението за изливане може да е различно в различните държави членки. Следователно последователността на политиката, провеждана от различните държави членки, не би била гарантирана, ако съответствието с Директива 91/271 се определя с оглед на настъпването и честотата на изливанията.

38 Освен това Обединеното кралство поддържа, че Комисията допуска грешка, като се основава на обема на заустванията, за да провери съответствието на канализационните системи и на пречиствателните станции с Директива 91/271.

39 Що се отнася по-конкретно до агломерацията на Sunderland (Whitburn), Комисията упреква Обединеното кралство, че към датата на изтичане на срока, определен в допълнителното мотивирано становище, все още има зауствания на прекомерно количество органични вещества от поройни дъждове, произхождащо от частта на канализационната система на Sunderland, разположена в Whitburn, и че поради това системата не е в съответствие с член 3, както и с точка A от приложение I към Директива 91/271.

40 Всъщност, макар честотите на заустванията да са намалели (през периода 2002—2004 г., между 56 и 91 зауствания на година и годишен обем зауствания на непречистени градски отпадъчни води между 359 640 m^3 и 529 290 m^3), канализационната система все още не съответствала на предписанията на Директива 91/271, по-конкретно предвид близостта на водите за къпане до Whitburn и Seaham и многобройните жалби, с които Комисията е сезирана, относно отпадъци по плажовете в околностите на Whitburn.

41 Обединеното кралство счита, че тези прекомерни количества органични вещества от поройни дъждове съответстват на Директива 91/271.

42 Обединеното кралство счита също така, че водите за къпане в околностите на Whitburn са били приети за съответстващи на Директива 76/160/ЕИО на Съвета от 8 декември 1975 година относно качеството на водите за къпане (ОВ L 31, стр. 1; Специално издание на български език, глава 15, том 1, стр. 12) и че следователно са в съответствие и с Директива 91/271. Освен това отпадъците вероятно произхождали не от Whitburn, а по-скоро от Tyne, където преливниците са били снабдени с филтриращи мрежи едва в края на месец март 2010 г.

43 По отношение на агломерацията на Лондон Комисията упреква Обединеното кралство за честотата и количеството на заустванията на непречистени отпадъчни води, произхождащи от канализационните системи на Beckton и Crossness и пречиствателните станции на Beckton, Crossness и Mogden, които са в размер, който съставлява нарушение на членове 3 и 4, както и на точка A от приложение I към Директива 91/271, и то особено защото тези заустванията се наблюдават дори в периоди на умерени валежи.

44 Освен това тя счита, че член 10 от Директива 91/271 изисква пречиствателните станции за градски отпадъчни води, изградени за спазване на изискванията по член 4 от споменатата директива, да се проектират, изграждат, експлоатират и поддържат по начин, осигуряващ достатъчна производителност при всички нормални климатични условия на мястото, където са разположени.

45 Обединеното кралство смята, че тези пречиствателни станции спазват разпоредбите на Директива 91/271.

46 Трябва да се отбележи и че канализационна мрежа на Лондон е много стара и е подложена на постепенни модернизации от 1875 г. насам. След приемането на Директива 91/271 са проучени и осъществени подобрения. Впрочем мащабът и изключителното естество на изпълнените по Темза работи, на стойност 4,4 милиарда GBP, изискват много време. Обединеното кралство счита, че въвеждането на амбициозно решение в дългосрочен план не може да го пенализира.

Съображения на Съда

По тълкуването на Директива 91/271

47 Както е видно от член 1, втора алинея от Директива 91/271, тя има за цел опазването на околната среда от вредните последици, причинени от заустването на градските отпадъчни води (вж. по-специално Решение от 23 септември 2004 г. по дело Комисия/Франция, C-280/02, Recueil, стр. I-8573, точка 13).

48 Преследваната от Директива 91/271 цел надхвърля защитата като такава на водните екосистеми и цели да предпази човека, фауната, флората, почвата, водата, въздуха и пейзажите от всяко значително отрицателно въздействие на ускореното развитие на водорасли и по-висши растителни видове вследствие на заустванията на градски отпадъчни води (Решение по дело Комисия/Франция, посочено по-горе, точка 16).

49 Именно в светлината на тази цел, но и на член 191 ДФЕС следва да се тълкуват понятията за „достатъчна производителност“ по член 10 от Директива 91/271, за „изключително силни валежи“, споменато в бележка 1 от приложение I към посочената директива, и за „най-напредналите технически знания, без да водят до прекомерни разходи“ („BTKNEEC“), цитирано в точка A от приложение I към същата директива.

50 На първо място, относно понятието „достатъчна производителност“, което засяга само пречиствателните станции, трябва да се констатира, че то няма цифрово ограничение, тъй като член 10 от Директива 91/271 предвижда единствено, че пречиствателните станции трябва да

имат „достатъчна производителност при всички нормални климатични условия на мястото, където са разположени“, и предвид сезонните колебания на притока органични вещества при проектирането на тези инсталации.

51 В това отношение Съдът вече е констатирал наличието на неизпълнение на задължение в случаи, в които степента на събиране на градските отпадъчни води или тяхното пречистване възлиза на 80 % и дори 90 % от наличния приток (Решение от 7 май 2009 г. по дело Комисия/Португалия, C-530/07, точки 28 и 53 и Решение от 14 април 2011 г. по дело Комисия/Испания, C-343/10, точки 56 и 62).

52 Действително, като се има предвид преследваната от Директива 91/271 цел, припомнена в точки 47 и 48 от настоящото решение, липсата на пречистване на градски отпадъчни води не може да се приеме в обичайни климатични и сезонни условия, защото в противен случай Директива 91/271 би била лишена от смисъл.

53 Така, за да се отговори на целта за опазване на околната среда, безспорно понятието „достатъчна производителност“, макар да няма цифрово изражение, трябва да се схваща като означаващо, че при обичайни климатични условия и предвид сезонните колебания трябва да се събира и пречиства цялото количество градски отпадъчни води.

54 Вследствие на това липсата на пречистване на градските отпадъчни води може да се понася само при обстоятелства, излизащи извън обичайното, а редовното изливане на непречистени градски отпадъчни води би влязло в противоречие с Директива 91/271.

55 На второ място, що се отнася до понятието „изключително силни валежи“, предвидено в бележка 1 от приложение I към Директива 91/271, следва да се подчертае, че това понятие се прилага за канализационните системи, предвидени в член 3 от тази директива, както и за пречиствателните станции по член 4 от същата.

56 С посочената бележка законодателят на Съюза е признал, че съществуват ситуации, при които не може да се събере или пречисти цялото количество градски отпадъчни води. Той констатира в частност, „че практически е невъзможно да бъдат изградени канализационни системи и пречиствателни станции, позволяващи обработката на всички отпадъчни води“, и е предвидил, че липсата на събиране и пречистване на отпадъчните води може да се понася само в „ситуации като изключително силни валежи“. Въпреки това в тези случаи държавите членки вземат решения за „мерките по ограничаване на замърсяването в резултат на прекомерно количество органични вещества от поройни дъждове“.

57 Трябва да се констатира обаче, че изразът „изключително силни валежи“ е споменат в бележка 1 от приложение I към Директива 91/271 само примерно, тъй като този израз се предшества от словосъчетанието „в ситуации като“. По този начин липсата на събиране или пречистване на отпадъчните води може да се приеме и при други обстоятелства.

58 Същевременно, обратно на твърдяното от Обединеното кралство, преследваната от Директива 91/271 цел не позволява да се приеме, че тези други обстоятелства настъпват обичайно и редовно, още повече че думата „изключително“ добре показва, че липсата на събиране или пречистване на отпадъчните води не може да настъпи при обикновени условия.

59 При това положение не могат да се възприемат доводите на Обединеното кралство, което е склонно да признае, че зауствания би могло да има дори извън изключителни ситуации.

60 По-нататък следва да се уточни, че когато една държава членка е изправена пред изключителна ситуация, която не ѝ позволява да събира или пречиства отпадъчните води, тя остава длъжна да вземе подходящите мерки, за да ограничи замърсяването съобразно с бележка 1 от приложение I към Директива 91/271.

61 Впрочем, понеже понятието „изключително силни валежи“ не е дефинирано в тази директива, оправдано е Комисията да приема насоки в рамките на своя контрол за спазването на правото на Съюза и тъй като Съдът няма компетентност да придава цифрово изражение на предвидените в Директива 91/271 задължения, понятието „изключително силни валежи“ трябва да се преценява в светлината на съвкупността от критерии и условия, закрепени в тази директива, и по-конкретно на понятието „BTKNEEC“.

62 На трето място, и понятието „BTKNEEC“, споменато в точка A от приложение I към Директива 91/271, трябва, както различните визирани в Директива 91/271 и развити по-горе понятия, да се обсъжда с оглед на целта за опазване на околната среда. Следва също така да се отбележи, че задълженията по тази директива, които предвиждат събирането и пречистването на всички отпадъчни води, освен при изключителни или непредвидими събития, трябва да са спазени на датата, определена от посочената директива.

63 Понятието „BTKNEEC“, макар да е предвидено в точка A от приложение I към Директива 91/271 само по отношение на канализационните системи, представлява понятие, вътрешно присъщо на всички разпоредби на Директива 91/271, предназначени да гарантират целта на същата за опазване на околната среда, като същевременно избягва твърде стриктно прилагане на предвидените правила. Така това понятие би трябвало да се разшири и към пречиствателни станции, доколкото позволява в определени случаи заустванията на непречистени отпадъчни води, макар да имат отрицателно въздействие върху околната среда.

64 Следователно понятието „BTKNEEC“ позволява да се гарантира спазването на задълженията по Директива 91/271, без да се възлагат на държавите членки нереализуеми задължения, които те не могат да изпълнят или могат само чрез несъразмерни разходи.

65 Същевременно, за да не бъде накърнен припомненият в точка 53 от настоящото решение принцип, според който трябва да се събира и пречиства цялото количество отпадъчни води, е важно държавите членки да се позовават само по изключение на наличието на такива несъразмерни разходи.

66 В това отношение следва да се припомни, че според постоянната съдебна практика една държава членка не може да се позовава на практически или административни затруднения, за да обоснове неспазването на предписаните от директива задължения и срокове. Същото важи и за финансовите затруднения, които държавите членки трябва да преодолеят, като приемат подходящите мерки (Решение от 30 ноември 2006 г. по дело Комисия/Италия, C-293/05, точка 35 и цитираната съдебна практика).

67 Понятието „BTKNEEC“ трябва да се разглежда, като се претеглят, от една страна, най-напредналата технология, както и предвидените разходи и от друга, предимствата, които може да донесе една по-производителна система за събиране или пречистване на водите. В тази рамка направените разходи не могат да бъдат несъразмерни спрямо осигурените предимства.

68 В този контекст трябва да се вземе предвид, както поддържа Обединеното кралство, отражението върху околната среда, и по-конкретно върху водите в приемниците, на заустванията на непречистени отпадъчни води. По този начин последиците от тези зауствания за околната среда биха позволили да се разгледа дали са съразмерни, или не разходите, които

трябва да бъдат направени за извършването на необходимите работи за пречистването на всички непречистени градски отпадъчни води, спрямо предимството, което би донесло това за околната среда.

69 В случай че събирането и пречистването на всички отпадъчни води се окажат невъзможни или много трудни, съответната държава членка ще трябва да докаже, че са спазени условията за прилагане на понятието „BTKNEEC“.

70 Несъмнено практиката на Съда предвижда, че в рамките на производство за установяване на неизпълнение на задължения на основание член 258 ДФЕС задължение на Комисията е да докаже наличието на твърдяното неизпълнение. Следователно тя е тази, която трябва да представи пред Съда необходимите доказателства, въз основа на които последният да провери дали е налице това неизпълнение на задължения, без да може да се основава на каквито и да било презумпции (вж. по-специално Решение от 26 април 2005 г. по дело Комисия/Ирландия, C-494/01, Recueil, стр. I-3331, точка 41, Решение по дело Комисия/Португалия, посочено по-горе, точка 32, Решение от 6 октомври 2009 г. по дело Комисия/Финландия, C-335/07, Сборник, стр. I-9459, точка 46 и Решение от 10 декември 2009 г. по дело Комисия/Обединено кралство, C-390/07, Сборник, стр. I-214, точка 43).

71 Държавите членки обаче са длъжни по силата на член 4, параграф 3 ДЕС да подпомагат Комисията при изпълнението на нейните задачи, които съгласно член 17, параграф 1 ДЕС се състоят по-специално в това да се гарантира, че разпоредбите на договора ФЕС и мерките, приети от институциите в съответствие с него, се прилагат. В частност следва да се отчита фактът, че когато става дума за проверка на правилното практическо прилагане на националните разпоредби, които имат за цел да гарантират ефективното изпълнение на дадена директива, Комисията, която не разполага със собствени правомощия за разследване в съответната област, зависи в голяма степен от сведенията, предоставени от евентуалните жалбоподатели, както и от съответната държава членка (вж. по-специално Решение по дело Комисия/Ирландия, посочено по-горе, точки 42 и 43 и Решение по дело Комисия/Обединено кралство, посочено по-горе, точка 44).

72 От това по-специално следва, че когато Комисията е представила достатъчно доказателства, от които е видно настъпването на определени факти на територията на държавата членка ответник, тази държава членка е длъжна да оспори подробно и по същество така предоставените данни и произтичащите от тях последици (вж. Решение по дело Комисия/Ирландия, посочено по-горе, точка 44 и цитираната съдебна практика, както и Решение по дело Комисия/Обединено кралство, посочено по-горе, точка 45).

73 От това произтича, за целите на разглеждане на настоящия иск, че на първо място, Съдът трябва да установи дали заустванията, произхождащи от канализационните системи или от пречиствателните станции на различните агломерации на Обединеното кралство, се дължат на обстоятелства с изключителен характер, и ако случаят не е такъв, да провери, на второ място, дали Обединеното кралство е успяло да докаже, че са спазени условията за прилагане на понятието „BTKNEEC“.

Whitburn

74 По отношение на задължението за снабдяване с канализационна система по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 91/271, следва да се припомни в самото начало, че според постоянната съдебна практика наличието на неизпълнение на задължения трябва да се преценява с оглед на положението на държавата членка към момента на изтичането на срока,

даден в мотивираното становище, и че последващи промени не могат да се вземат предвид от Съда (вж. по-специално Решение по дело Комисия/Обединено кралство, посочено по-горе, точка 50 и Решение по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, точка 54).

75 В това отношение следва да се отбележи, че допълнителното мотивирано становище от 1 декември 2008 г. предоставя на Обединеното кралство двумесечен срок, считано от получаването на това становище, за съобразяване със задълженията си, произтичащи от Директива 91/271. Трябва да се констатира обаче, че на определената в мотивираното становище дата заустванията чрез дъждопреливници на непречистени градски отпадъчни води продължават да съществуват. Броят на заустванията, както и техният обем не се оспорват от Обединеното кралство, като последното изтъква само, че обратно на твърдяното от Комисията, отпадъците, открити по плажовете в околностите на Whitburn, не могат да произхождат от канализационната система на Whitburn, като се има предвид, че тръбопроводът, използван за заустване на отпадъчните води, е оборудван с филтриращи мрежи с големина на отворите 6 mm, и тези отпадъци вероятно произхождат от Tyne, където преливниците са били снабдени с филтриращи мрежи едва в края на месец март 2010 г.

76 За да се провери дали Обединеното кралство е в неизпълнение на задълженията си по член 3 и по точка A от приложение I към Директива 91/271, както поддържа Комисията в твърдението си за нарушение, трябва да се извърши прегледът, изложен в точка 73 от настоящото решение.

77 Трябва да се констатира, на първо място, че с писмо от 2 март 2005 г., изпратено от Обединеното кралство до Комисията, броят на заустванията на отпадъчни води, посочен за 2001 г., е 310 за годишен обем от 561 240 m^3 и че през периода 2002—2004 г. този брой варира между 56 и 91 за обеми между 359 640 m^3 и 529 290 m^3. Следва да се отбележи също така, че между 2006 г. и 2008 г. броят на заустванията на отпадъчни води на година варира между 25 и 47 зауствания за обем от 248 130 m^3 до 732 150 m^3, както и обем от 762 300 m^3 за 2009 г. Комисията, като основава становището си на честотата на тези зауствания и на техния интензитет, ясно доказва, че както преди, така и след изтичането на определения в допълнителното мотивирано становище срок те са настъпвали редовно, тъй като такъв брой зауствания не може да бъде свързан с изключителни обстоятелства. Изключителният характер на тези зауствания впрочем не се твърди от Обединеното кралство в неговото становище.

78 На второ място, следва да се отбележи, че според проведено през 2010 г. проучване е възможно от технологична гледна точка да се намали броя на заустванията на отпадъчни води от канализационната система на Whitburn, като се разшири вече съществуващия колекторен тунел, което не се оспорва от Обединеното кралство.

79 Що се отнася до разходите, които трябва да бъдат направени, както и до осигурените предимства, от посоченото проучване е видно, че чрез работите за разширяване на тунела би могло да се постигне подобрение от 0,3 % на качеството на водите в приемниците, като това се базира върху 20 зауствания годишно.

80 Макар подобрението на качеството на водите да изглежда маргинално и както изтъква Обединеното кралство, Директива 76/160 да е спазена, което може да се отчете при общия преглед на условията за прилагане на понятието „BTKNEEC“, трябва да се констатира, че в нито един момент в становищата на страните или в реализираните доклади или проучвания не са споменати разходите, до които би довело такова разширяване на тунела.

81 Следователно Съдът не е в състояние да разгледа дали действително разходите, съответстващи на такива работи, са прекомерни и несъразмерни спрямо предимството, осигурено за околната среда.

82 От това следва, че Обединеното кралство не е доказало надлежно, че разходите за строителните работи за увеличаване на капацитета на канализационната система са несъразмерни спрямо подобряването на състоянието на околната среда.

83 При това положение Комисията правилно констатира, че създаването на канализационната система на Whitburn не съответства на задълженията, предвидени в член 3 и в точка A от приложение I към Директива 91/271.

Лондон

84 Колкото до агломерацията на Лондон, безспорно е дори според посоченото от Обединеното кралство, че към момента на изтичане на срока, определен в допълнителното мотивирано становище, тази агломерация не е разполагала нито с пречиствателни станции в Beckton, Crossness и Mogden, осигуряващи вторично пречистване на цялото количество градски отпадъчни води, които проникват в канализационната система, съобразно член 4, параграф 1 и член 10 от Директива 91/271, и гарантиращи, че произхождащите от тях заустявания отговарят на предписанията на точка Б от приложение I към същата, нито с канализационни системи в Beckton и Crossness, които да имат достатъчен капацитет в съответствие с член 3 от тази директива.

85 Като се основава на доклад на TTSS от месец февруари 2005 г., Комисията отбелязва, че са наблюдавани около 60 заустявания на година на отпадъчни води с произход от дъждопреливниците на Лондон, и то дори през периоди на умерени валежи, като по този начин в Темза се е изливал обем от няколко милиона тона непречистени води годишно.

86 Що се отнася до пречиствателните станции на Лондон, същият доклад показва, че техният капацитет е достатъчен при условията на сухо време, но не и при валежи.

87 Обединеното кралство не оспорва изтъкнатите от Комисията факти и припомня, че действително е в ход проект за изграждане на нов тунел с дължина 30 km под речно-морския участък на Темза за улавяне на заустванията от преливниците на канализационната система и насочването им към пречиствателната станция на Beckton с оглед на тяхното пречистване. Предвижда се също така изграждането на друг тунел, Lee Tunnel, с цел да се намалят заустванията на преливниците на канализационните системи на Beckton и на Crossness. На последно място, в ход са подобрителни работи за увеличаване на капацитета на пречиствателни станции на Beckton, Crossness и Mogden.

88 За да се провери дали Обединеното кралство е в неизпълнение на задълженията си по членове 3, 4 и 10 и по точка A от приложение I към Директива 91/271, както поддържа Комисията в своето твърдение за нарушение, следва да се извърши и прегледът, предвиден в точка 73 от настоящото решение.

89 Трябва да се констатира, че Комисията, като се основава на доклада TTSS, споменат в точка 85 от настоящото решение и неоспорен от Обединеното кралство, който посочва, че честотата на заустванията, както и техният обем са налице не само при изключителни събития, но и при умерени дъждове, доказва по очевиден начин редовния характер на заустванията на отпадъчни води в Темза.

90 Колкото до технологичната невъзможност да се намали броят на заустванията на отпадъчни води в канализационната система на Лондон, както и несъразмерния характер на разходите спрямо предимството, осигурено за околната среда, следва да се отбележи, че Обединеното кралство през април 2007 г. решава да изпълни работите, предложени в доклада TTSS от ноември 2005 г., състоящи се по-конкретно в изграждането на нов подземен тунел.

Следователно съществуват технологични решения на проблема с канализационната система на Лондон и разходите за тях не могат да се считат за несъразмерни, като се има предвид, че Обединеното кралство вече е взело решение да ги приложи.

91 По отношение на довода на Обединеното кралство, че не може да се приеме, че то е в неизпълнение на задълженията си, като се има предвид, че проекти, целящи осигуряване на съответствието с Директива 91/271, са разглеждани още от влизането в сила на тази директива и че тъй като работите, чието извършване е решено, са скъпи и могат да се осъществят само в течение на редица години, трябва да се припомни, че наличието на неизпълнение на задължения трябва да се преценява с оглед на положението на държавата членка ответник към момента на изтичането на срока, даден в допълнителното мотивирано становище, и че една държава членка не може да постигне отхвърляне на иска само поради факта че са в ход строителните дейности, които в бъдеще ще доведат до отстраняване на неизпълнението. Действително, при липсата на изменение на директива от законодателя на Съюза, за да се продължат сроковете за изпълнение, държавите членки са длъжни да спазват първоначално определените срокове (вж. Решение от 8 юли 2004 г. по дело Комисия/Белгия, C-27/03, точка 39).

92 Следователно Обединеното кралство е трябвало да предприеме своевременно необходимите процедури за транспониране на Директива 91/271 в националния правен ред, така че тези процедури да приключат в срока, предписан в член 3, параграф 1, първо тире и член 4, параграф 1, първо тире от тази директива, а именно 31 декември 2000 г.

93 При това положение Комисията правилно установява, че създаването на канализационната система на Лондон (Beckton и Crossness) не отговаря на задълженията, предвидени в член 3 и в точка A от приложение I към Директива 91/271, и че като не е осигурило вторично пречистване или равностойна обработка, съгласно член 4 от тази директива, на градските отпадъчни води от пречиствателните станции за отпадъчни води, произхождащи от агломерацията на Лондон (Beckton, Crossness и Mogden), Обединеното кралство не е изпълнило задълженията си съгласно Директива 91/271.

94 От гореизложеното произтича, че неизпълнението, в което Комисията упреква Обединеното кралство, е установено за съвкупността от агломерации, визирани в исковата молба.

95 Поради това следва да се констатира, че като не е осигурило:

— подходяща канализационна система за градски отпадъчни води за агломерациите с ЕЖ над 15 000 в Sunderland (Whitburn) и в Лондон (канализационни системи на Beckton и Crossness), съгласно член 3, параграфи 1 и 2, както и точка A от приложение I към Директива 91/271, и

— подходящо пречистване на градските отпадъчни води за агломерациите с ЕЖ над 15 000 в Лондон (пречиствателните станции на Beckton, Crossness и Mogden), съгласно член 4, параграфи 1 и 3, член 10, както и точка Б от приложение I към Директива 91/271,

Обединеното кралство не е изпълнило задълженията си по тази директива.

По съдебните разноски

96 По силата на член 69, параграф 2 от Процедурния правилник загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. След като Комисията е направила искане за осъждане на Обединеното кралство и последното е загубило делото, то следва да бъде осъдено да заплати съдебните разноски.

По изложените съображения Съдът (първи състав) реши:

1) Като не е осигурило:

— подходящи канализационни системи за градски отпадъчни води за агломерациите с ЕЖ над 15 000 в Sunderland (Whitburn) и в Лондон (канализационни системи на Beckton и Crossness), съгласно член 3, параграфи 1 и 2, както и точка А от приложение I към Директива 91/271/ЕИО на Съвета от 21 май 1991 година за пречистването на градските отпадъчни води, и

— подходящо пречистване на градските отпадъчни води за агломерациите с ЕЖ над 15 000 в Лондон (пречиствателните станции на Beckton, Crossness и Mogden), съгласно член 4, параграфи 1 и 3, член 10, както и точка Б от приложение I към Директива 91/271,

Обединеното кралство не е изпълнило задълженията си по тази директива.

2) Осъжда Обединено кралство да заплати съдебните разноски.

Подписи